

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของชาวไทยมุสลิมในอำเภอ ยะรัง จังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ในบทนี้จะ กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยมีสรุปผลการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่

ส่วนที่ 3 ระดับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

5.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 94.5 มี อายุระหว่าง 21 – 29 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.5 สถานภาพสมรส อยู่ด้วยกันมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 48.3 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.0 และมีการศึกษาศาสนา ระดับตอนต้น (متوسطة) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.0 กลุ่มตัวอย่างมีบุคคลใกล้ชิดสูบบุหรี่มาก ที่สุด ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 63.7 และรองลงมาเป็นบุคคลใน ครอบครัวสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 26.5 และมีรายได้ต่อเดือน 4,000-6,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อย ละ 53.5

5.1.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับบุหรี

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีความรู้ในเรื่องบุหรี โดยภาพรวม ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 39.9 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 29.9 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 19.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 6.3 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่า ข้อคำถามด้านความรู้เกี่ยวกับบุหรีของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ที่กลุ่มตัวอย่าง ตอบถูกมากที่สุด คือสารพิษในบุหรีมีอันตรายทั้งต่อผู้สูบและผู้ที่ไม่สูบโดยการได้รับควันบุหรีส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 49 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 30 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 12.5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.8 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.8 ตามลำดับ รองลงมา คือในการสูบบุหรี นอกจากทำลายสุขภาพแล้ว ผลเสียที่ตามมาอีกก็คือ เสียเงินซื้อบุหรี อาจเกิดไฟไหม้บ้านจากกันบุหรีส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 47.3 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 36 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 6.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 5.5 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.5 ตามลำดับ รองลงมา คือการอยู่ในบ้านกับคนที่สูบบุหรีเป็นประจำจะมีโอกาสเป็นผู้สูบบุหรีในอนาคต ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 42.5 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 28.7 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 16.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.8 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 3.5 ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามที่ตอบผิดมากที่สุด คือ บุหรี 1 มวน เมื่อเกิดการเผาไหม้ จะทำให้เกิดสารเคมี 4,000 ชนิด ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ ร้อยละ 38.5 รองลงมาเห็นด้วย ร้อยละ 30.8 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 21.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 5.8 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 3.8 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาระดับความรู้ ในเรื่องบุหรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ส่วนที่ 3 ระดับพฤติกรรมการสูบบุหรี

ผลการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรีของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานีช่วงอายุการสูบบุหรีครั้งแรกของชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่จะเริ่มสูบกันมากในช่วงอายุ 15 – 20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.5 ประเภทของบุหรีที่สูบส่วนใหญ่จะสูบทั้งบุหรีสำเร็จรูป และบุหรีที่มวนยาเส้นเอง คิดเป็นร้อยละ 54.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรีต่อเดือน ส่วนใหญ่จะจ่ายเงินอยู่ที่ประมาณ 51 – 100 บาท ร้อยละ 20.8 มากที่สุด ทักษะ (แนวคิด) ของชาวไทยมุสลิม เกี่ยวกับการสูบบุหรี ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นที่น่ารังเกียจ (มักรอุฮ) มากที่สุดร้อยละ 42.8 การสูบบุหรีเวลาขับรถ มีการสูบมากกว่าการไม่สูบ คิดเป็นร้อยละ 53.5 และร้อยละ 46.5 ตามลำดับ การสูบบุหรีเวลาทำงาน มีการสูบมากกว่าการไม่สูบ คิดเป็นร้อยละ 56.5 และร้อยละ 43.5 ตามลำดับ โดยภาพรวมเวลาการสูบบุหรี โดยส่วนใหญ่ จะสูบบุหรีเวลานั่งอยู่ร้านน้ำชา ร้อยละ 42.6 รองลงมาสูบบุหรีเวลาทำงาน ร้อยละ 29.5 และสูบบุหรีเวลาขับรถ ร้อยละ 27.9 ตามลำดับ เหตุผลในการทดลองสูบบุหรีเป็นครั้งแรก

แรกของชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่เพื่ออยากรู้อยากลองมากที่สุด ร้อยละ 36.7 ส่วนปริมาณการสูบบุหรี่ต่อวัน ส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่ไม่เกิน 5 มวน ร้อยละ 37 มีสัดส่วนใกล้เคียงกับการสูบบุหรี่เป็นซองหรือจำนวน 16 – 20 มวน ร้อยละ 30.3 รองลงมาจำนวน 6 – 10 มวน ร้อยละ 19.5 จำนวน 11 – 15 มวน ร้อยละ 10.8 และจำนวน 21 มวน ขึ้นไป ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ ระยะเวลาในการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิม มาแล้ว ส่วนใหญ่อยู่ที่ 3 ปี ร้อยละ 27.5 รองลงมามีระยะเวลา 4 – 5 ปี ร้อยละ 19.3 ระยะเวลา 2 ปี ร้อยละ 14.4 ระยะเวลา 6 – 10 ปี ร้อยละ 13.5 ระยะเวลา 1 ปี ร้อยละ 9.5 ระยะเวลา 16 – 20 ปี ร้อยละ 5.8 ระยะเวลา 21 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 5.5 และระยะเวลา 11 – 15 ปี ร้อยละ 18 ตามลำดับ ลักษณะการสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ทุกวัน ร้อยละ 69.8 โดยปกติชาวไทยมุสลิมจะสูบบุหรี่เมื่ออยู่กับเพื่อนๆ เป็นอันที่หนึ่ง ร้อยละ 23.2 รองลงมาตื่นเช้าหลังตื่นนอน ร้อยละ 21.5 และดื่มน้ำชา ร้อยละ 21 แต่มีอีกเวลาหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การสูบบุหรี่ก่อนทำงาน ร้อยละ 15.4 ตามลำดับ และเมื่อสูบบุหรี่เสร็จ ส่วนใหญ่จะดับบุหรี่ก่อนทิ้ง ร้อยละ 69.8 รองลงมาทิ้งทุกที่ตามความสะดวก ร้อยละ 38.5 ทิ้งถังขยะ ร้อยละ 9 ตามลำดับ เมื่อชาวไทยมุสลิมขาดการสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่จะมีความรู้สึก หงุดหงิด ร้อยละ 52.8 รองลงมาเครียด ร้อยละ 20.3 อ่อนเพลีย ร้อยละ 16.8 และอื่นๆ ร้อยละ 10.3 ตามลำดับ

ถ้าในช่วงเดือนรอมฎอน เมื่อไม่ได้สูบบุหรี่ระหว่างถือศีลอด ชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ จะมีความรู้สึก หงุดหงิดมากที่สุด ร้อยละ 47.3 และปริมาณค่าใช้จ่ายให้กับบุหรี่ระหว่างเดือนรอมฎอนกับเดือนอื่น ส่วนใหญ่น้อยกว่าปกติ ร้อยละ 62.3 ชาวไทยมุสลิมจะสูบบุหรี่หลังจากทานอาหารเสร็จ มีการสูบมากกว่าการไม่สูบ คิดเป็นร้อยละ 79 ส่วนใน “วันงดสูบบุหรี่โลก” มีการสูบบุหรี่มากกว่างดสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 77.8 และร้อยละ 22.3 ตามลำดับ ชาวไทยมุสลิมในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีความต้องการเลิกบุหรี่มากกว่าไม่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 82.5 และร้อยละ 17.5 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของชาวไทยมุสลิมในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ทำให้พบประเด็นที่น่าสนใจ และได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

5.2.1 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิมในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ช่วงอายุที่สูบบุหรี่เป็นครั้งแรก ส่วนใหญ่อายุอยู่ในระหว่าง 15-20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วัฒนชัย ไชยจิตต์ (2552: บทคัดย่อ) ที่พบว่าเยาวชน ในจังหวัดสตูล ร้อยละ 40.7 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ส่วนใหญ่เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.9 จำนวนบุหรี่ที่สูบโดยเฉลี่ย 8.4 มวนต่อวัน สมาชิกในครอบครัวเยาวชนสูบบุหรี่ร้อยละ 61 ส่วนใหญ่เป็นบิดา จากการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในจังหวัดสตูล กับตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ประเภทบุหรี่ที่สูบๆ ทั้งบุหรี่สำเร็จรูป และบุหรี่ที่มวนยาเส้นเอง ค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ต่อเดือน ส่วนใหญ่จ่ายเงินอยู่ที่ 51 – 100 บาท โดยภาพรวมเวลาการสูบบุหรี่ โดยส่วนใหญ่ สูบบุหรี่เวลานั่งอยู่ร้านน้ำชา สูบบุหรี่เวลาทำงาน และสูบบุหรี่เวลาขับรถ ส่วนสาเหตุที่ทำให้เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรก มาจาก อยการู้ยากลอง สูบตามเพื่อนชักชวน ต้องการเข้าสังคม ต้องการคลายความเครียด เอาอย่างบุคคลในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นพมาศ ร่มเกตุ (2550: บทคัดย่อ) ที่พบว่า สาเหตุที่ทำให้เริ่มสูบบุหรี่คืออยกู้ร้อยากลอง และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ยวดี โลกโพธิ์ (2543: บทคัดย่อ) จากรายงานการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน มาจากการทดลองในขั้นแรก แล้วพัฒนาต่อมาเป็นการสูบเป็นประจำ และสุดท้ายคือ การคิดนิโคติน การสูบบุหรี่มวนแรกในตอนเช้าจะสูบหลังตื่นนอนเกิน 1 ชั่วโมง ชอบสูบบุหรี่ซองยี่ห้อในประเทศจำนวนบุหรี่ที่สูบเฉลี่ยต่อวัน คือ น้อยกว่า 5 มวน ส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการสูบที่โรงเรียน รองลงมา สูบก่อนเข้าชั้นเรียน สูบหลังเลิกเรียน และสูบระหว่างชั่วโมงเรียน สถานที่ที่ชอบสูบ คือ ห้องน้ำของโรงเรียนบุคคลใกล้ชิดที่สูบบุหรี่คือ เพื่อนสนิท บุคคลในครอบครัว และสอดคล้องกับการวิจัยของ ยวดี โลกโพธิ์ (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน มาจากการทดลองในขั้นแรก บุคคลในครอบครัวทราบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนซึ่งใกล้เคียงกับไม่ทราบ แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันครอบครัวเริ่มยอมรับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในครอบครัวมากขึ้นอาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อม ใกล้เคียงมีคนสูบบุหรี่เป็นประจำจึงทำให้เกิดความเคยชิน จากพฤติกรรมดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับเพื่อน ปริมาณการสูบบุหรี่ต่อวัน ส่วนใหญ่มีจำนวนสัดส่วนใกล้เคียงกับการสูบเป็นซอง หรือจำนวน 16 – 20 มวน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของบุปผา ศิริศรีมี จรรยา เศรษฐบุตร และปรียา เกนโรจน์ (2548: บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ คือสูบบุหรี่ทุกวัน เฉลี่ยวันละ 11-20 มวน และชนิดของบุหรี่ที่สูบบ้างมีทั้งบุหรี่จากโรงงานและบุหรี่มวนเอง ระยะเวลาการสูบบุหรี่มาแล้ว ส่วนใหญ่อยู่ที่ 3 ปี 5 ปี 10 ปี 20 ปี ขึ้นไป ลักษณะการสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่สูบทุกวัน รองลงมาสูบบางโอกาส สูบ 2 – 3 วันต่อครั้ง โดยปกติเวลาในการสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่แล้วมาจากเมื่ออยู่กับเพื่อน ๆ รองลงมาตอนเช้าหลังตื่นนอน และตอนอยู่ร้านน้ำชา แต่มีอีกเวลาที่น่าสนใจ คือ การสูบบุหรี่ก่อนทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อัญชลี วงศ์ทางสวัสดิ์ (2531) พบว่า สถานการณ์ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่หรืออยากสูบบุหรี่นั้น ส่วนใหญ่อยากสูบบุหรี่มากในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารทุกมื้อ เมื่อมีความเครียด และเข้าสังคม การทิ้งบุหรี่เมื่อสูบเสร็จ ส่วนใหญ่จะดับบุหรี่ก่อนทิ้ง ความรู้สึกเมื่อต้องการสูบบุหรี่แต่ไม่ได้สูบ ส่วนใหญ่จะมีอาการหงุดหงิด

รองลงมา เครียด อ่อนเพลีย และระหว่างถือศีลอคในเดือนรอมฎอนความรู้สึกเมื่อไม่ได้สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่หงุดหงิด รองลงมาขาดกำลังใจด้วยเช่นกัน ในส่วนปริมาณค่าใช้จ่ายให้กับบุหรี่ระหว่างเดือนรอมฎอนกับเดือนอื่น ส่วนใหญ่น้อยกว่าปกติ ในเดือนรอมฎอนหลังจากทานอาหารสะหุรเสร็จ มีการสูบบุหรี่ตามปกติ ส่วนใน “วันงดสูบบุหรี่โลก” จะมีการสูบบุหรี่ตามปกติเช่นเดียวกัน ชาวไทยมุสลิมในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีความต้องการเลิกบุหรี่ในอนาคต

5.2.2 ระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่

จากการสำรวจความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่อยู่ในระดับสูง สังกัดได้จากการตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เรื่องบุหรี่ของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ภาพรวม ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 39.9 รองลงมาเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 29.9 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 19.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 6.3 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายรังสรรค์ พานจันทร์ (2556: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ความรู้กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร วัฒนธีรางกูร (2535) ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับพิษภัยบุหรี่อยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ร้อยละ 18.7 , 51.3 และ 30.0 ตามลำดับ มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่อยู่ในระดับสูง ปานกลาง ต่ำ ร้อยละ 68.7, 30.0 และ 1.3 ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับบุรุษกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ความรู้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะแสดงออกถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ การที่จะให้บุคคลมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมใดๆ ย่อมต้องมาจากการที่บุคคลนั้นมีความรู้ ชาวไทยมุสลิมมีการเข้าร่วมกลุ่มบ่อย ๆ เช่น ร้านน้ำชา ในการประกอบกิจกรรมกลุ่มประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมหมู่คณะจะช่วยให้วัยรุ่นมีความรู้เพิ่ม ช่วยให้หาทิศทางที่เป็นแบบฉบับของตนเองได้เหมาะสมขึ้น (อัมพร โอตระกูล, 2540: 115-118) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิเวช เพชรทะนันท์ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชาย โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตำบลบางรีน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง จากการศึกษาพบว่า ความรู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

ความรู้เกี่ยวกับบุรุษ ของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีความแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าชาวไทยมุสลิม มีความรู้ในระดับปานกลาง แต่ถ้าไม่ได้นำมาปฏิบัติหรือตระหนักในความสำคัญของปัญหาและสามารถมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่เท่ากับชาวไทยมุสลิมที่มีความรู้ต่ำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิเวช เพชรทะนันท์ (2542) ซึ่งพบว่า ความรู้กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน และขัดแย้งกับงานวิจัยของ อมร วัฒนธีรางกูร (2535) ซึ่ง

พบว่า ความรู้เรื่องบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับ บุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ในแต่ละด้าน อาทิ โรค ที่เกิดจากการสูบบุหรี่ เป็นต้น

5.2.3 ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้นำศาสนา ได้แก่ อิหม่าม คอ เต็บ บิห์ลัน และครูสอนศาสนา

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก โดยใช้แนวทางในการสัมภาษณ์ 3 ประเด็น คือ สาเหตุของการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการให้ความรู้แก่มุสลิม เพื่อลด และเลิกสูบบุหรี่ และแนวทางในการให้หน่วยงานทางสังคมทั้งภาครัฐและเอกชน ช่วยเหลือ ในการเลิกสูบบุหรี่ พบว่า สาเหตุของการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิม ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มาจากหลายสาเหตุ เช่น ความอยากรู้ อยากทดลอง การเข้าสังคม การคบเพื่อน เพื่อนชักชวน สูบ ตามเพื่อนหรือบุคคลในครอบครัวที่สูบบุหรี่ เพื่อเข้าสังคม บ้างคนเกิดจากความเครียดในตำแหน่ง และหน้าที่การงาน ชาวไทยมุสลิมเมื่อมีปัญหาขึ้นมา มักจะสูบบุหรี่เพื่อให้สบายใจแก้เครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนมุสลิม โดยส่วนใหญ่ชอบคบเพื่อน ทำตามแบบอย่างเพื่อน เพื่อนสูบบุหรี่ ก็อยากจะทำตาม บางคนผู้ปกครองไม่ได้สูบบุหรี่แต่ลูกกลับสูบบุหรี่ เยาวชนมุสลิมเห็นเพื่อน สำคัญกว่า สังเกตได้ว่าเยาวชนเกือบทุกคนเมื่ออยู่ร้านน้ำชา หรือเข้าสังคม ทุกคนจะติดบุหรี่ที่มี และเยาวชนไม่ค่อยอยู่บ้าน ไม่ค่อยอยู่กับผู้ปกครอง อยู่แต่ร้านน้ำชา เข้าสังคมกับเพื่อนๆ ส่วน แนวทางการแก้ปัญหาการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิม ควรให้ผู้ปกครองควรประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลานให้ความรัก ความอบอุ่น ดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน และสร้างความ สามัคคีภายในครอบครัว ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาเมื่อบุตรหลานมีปัญหา และควรให้ผู้นำศาสนา เช่น อิหม่าม คอเต็บ บิห์ลัน จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของบุหรี่ว่าเมื่อสูบไปแล้วอาจจะทำให้ เสียสุขภาพหรือโรคต่างๆ ได้ หรือให้มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโทษ พิษภัย ของบุหรี่ ตามสถานที่ต่างๆ ในหมู่บ้าน เช่น ร้านน้ำชา มัสยิด เป็นต้น และอีกแนวทางหนึ่ง คือพ่อแม่ ผู้ปกครองช่วยกันตักเตือนการสูบบุหรี่ของลูกหลานตนเอง อยากให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จัดโครงการในการแก้ปัญหาเรื่องบุหรี่ โดยจัดสิ่งแวดล้อมเป็นสถานที่ผ่อนคลายความเครียดจาก งาน และปัญหาครอบครัว เช่นให้รัฐบาลจัดสถานที่ออกกำลังกายภายในหมู่บ้าน เพื่อไม่ให้เยาวชน ชาวไทยมุสลิมหันมาสูบบุหรี่ในแนวทางที่ผิด หรืออยากให้รัฐบาลลดการขายบุหรี่ และห้ามมีการ ขายให้กับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ถ้าเป็นไปได้อยากให้รัฐบาลปิดโรงงานบุหรี่อย่างทาวอน เป็น การดี

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของชาวไทยมุสลิมในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะเกี่ยวกับผลที่ได้จากการวิจัยเพื่อที่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ และผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาในครั้งต่อไปจะนำไปเป็นแนวทาง ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ครู อาจารย์ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดังนี้

5.3.1.1. ให้ผู้นำศาสนาในหมู่บ้าน เช่น อิหม่าม จัดกิจกรรมณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในหมู่บ้านของท่านและให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ไม่สูบบุหรี่ในหมู่บ้าน และมีกิจกรรมร่วมกันระหว่าง เยาวชนชาวไทยมุสลิมในการความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ไม่ว่าจะเป็นทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ หาแนวทางป้องกันหรือลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนมุสลิม รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับบุหรี่ เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมุสลิมตระหนักถึงพิษภัยของบุหรี่ และมีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับบุหรี่

5.3.1.2 เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ โทษและอันตราย ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ บอร์ดประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านตามมัสยิด ร้านน้ำชา ให้มีความละเอียดของเนื้อหามากขึ้น เพราะเป็นสื่อที่ผู้รับสามารถจดจำได้ดี

5.3.1.3 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองควรให้ความดูแลเอาใจใส่เป็นที่ปรึกษาในการคบเพื่อนของเยาวชน เพราะเมื่อเยาวชนคบเพื่อนที่สูบบุหรี่อาจนำเยาวชนไปสู่การเริ่มสูบบุหรี่ได้ ควรติดตามพฤติกรรมของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนและควรใช้เวลาดูแลเอาใจใส่ ตรวจสอบตราใกล้ชิดเรื่องการสูบบุหรี่ของลูก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนชาวไทยมุสลิม เช่น สภาพครอบครัว ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม

5.3.2.2 ควรศึกษาอิทธิพลของการสูบบุหรี่ที่จะนำไปสู่การเสพยาเสพติดอื่น ๆ

5.3.2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยแยกประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนออกมาศึกษาเพิ่มเติมเพราะจะทำให้สามารถศึกษาในแต่ละตัวแปรได้ครอบคลุมและพบข้อเท็จจริงที่ต้องการศึกษา เช่น ศึกษาเฉพาะการคบเพื่อนของเยาวชนที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

5.3.2.4 ศึกษาอิทธิพลของสื่อที่ใช้ในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ที่มีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ของเยาวชน

5.3.2.5 นำเยาวชนที่ติดบุหรี่มาเข้าค่ายเยาวชนรุ่นใหม่ ห่างไกลบุหรี่ เพื่อลด ละ เลิก บุหรี่ในเยาวชนชาวไทยมุสลิม

5.3.2.6 ควรมีการศึกษา เรื่องผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพของเยาวชนชาวไทยมุสลิม เพราะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าอายุน้อยที่สุดของการเริ่มสูบบุหรี่ เป็นครั้งแรก คืออายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนได้ว่าอายุที่เริ่มสูบบุหรี่จะยิ่งลดน้อยลง จึงควรให้ความสนใจเป็นพิเศษเพื่อการป้องกันและแก้ไขก่อนเกิดการเสพติดบุหรี่ต่อไป

5.3.2.7 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนมุสลิมในประเทศอื่นๆ อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และประเทศในตะวันออกกลาง เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับให้เห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะจากงานวิจัยที่ศึกษามา พบว่า ประเทศอื่นๆ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่าประเทศไทย ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ให้แต่ละประเทศมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่ต่างกันไป